

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

Ei / No

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Työnteon perusteella myönnetyn oleskeluluvan haltijoille on varmistettava riittävä suoja-aika uuden työpaikan löytämiseksi tilanteissa, joissa se tulee ajankohtaiseksi, eikä sääntelyehdotus ole siihen riittävä.

Luonnoksessa ehdotettu oleskeluluvan tyyppeihin perustuva jaottelu kolmen tai kuuden kuukauden suoja-aikaan ei ole perusteltu. Esimerkiksi Suomessa tutkinnon tai tutkimuksen suorittaneen oleskeluluvan haltija (ulkomaalaislaki 75 §) voi työskennellä täysin vastaavissa tehtävissä kuin 58 a § 1 mom 2 kohdan oleskelulupien haltija, mutta suoja-aika työn päättyessä on lyhyempi. Suomessa tutkinnon tai tutkimuksen suorittaneen oleskeluluvan haltija ei voi kaikissa tilanteissa saada opiskelijan ja tutkijan työnhakulupaa. Aalto-yliopisto ehdottaa, että luonnoksen 58 a § suoja-aika yhtenäistetään kuuteen kuukauteen riippumatta työnteon perusteella myönnetyn oleskeluluvan tyylistä tai kestosta. Sekään ei kaikissa tilanteissa anna riittävän pitkää suoja-aikaa uuden työpaikan etsimiseen.

Luonnoksen 58 a § 1 mom 3 kohdan mukainen kuuden kuukauden suoja-aika edellyttää, että ulkomaalaisella on ollut työnteon perusteella myönnetty oleskelulupa vähintään kahden vuoden ajan. Pidempi suoja-aika on siis sidottu ainoastaan henkilön oleskelulupahistoriaan, mikä on eri asia kuin henkilön työhistoria. Myös muut kuin työhön perustuvat oleskeluluvat sisältävät työntekijäoikeuden, eli niillä voi tehdä töitä Suomessa. Näin ollen henkilö on voinut työskennellä Suomessa

vähintään kahden vuoden ajan, vaikka hänellä on ollut työn teon perusteella myönnetty oleskelulupa alle kahden vuoden ajan. Työnteko Suomessa voidaan tarkistaa esimerkiksi verotiedoista. Aalto-yliopisto ehdottaa, että luonnosta muokataan ilmeisen epäkohdan ratkaisemiseksi siten, että Suomessa tehty työ huomioidaan suoja-aikaan riippumatta siitä, millaisella oleskeluluvalla se tapahtui.

Viime vuosina tietoisuus tarpeesta turvallisuuteen ja muuhun sääntelyyn liittyvään taustaselvitystyöhön on kasvanut. Arvion mukaan taustaselvitystyötä tulee tehtäväksi yhä enemmän teknologian aloilla, ja ainoastaan Suojelupoliisin viranomaisvoimin tekemien selvitysten huomioiminen luonnoksessa antaa vaillinaisen kuvan.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

**Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?**

Ei / No

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Ehdotettu ilmoittamisvelvollisuus lisää työnantajien hallinnollista työmäärää. 7 päivää on lyhyt aikaraja ja Aalto-yliopisto ehdottaa, että sitä pidennetään.

**Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?
Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?**

Kyllä / Yes

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

-

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

**Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Possible comments on the proposed regulation**

Työnteko-oikeuden laajentaminen on kannatettavaa, mutta muutosten vaikutus on jäämässä vähäiseksi monilla aloilla. Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtakunnallisista työvoimapula-aloista koostuu sosiaali-, terveys- ja kasvatusaloista sekä sovellusuunnittelun ammattialasta. Esimerkiksi Uudenmaan voimassa oleva alueellinen linjaus sisältää ainoastaan terveydenhuoltolan ja ravintola-alan työtehtäviä.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä

Possible other comments on the proposal

Aalto-yliopisto kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä siitä, että luonnoksen pääkohdat ja lausuntopyyntö on käännetty ja ministeriö esitteli luonnoksen kuulemisessa. Prosessi on hyvä esimerkki myös muiden lakihankkeiden valmisteluun, erityisesti pysyvän oleskeluluvan hankkeeseen.

Mäkitalo Minna
Aalto-yliopisto